

Klimatläget 2023

Hur går omställningen hos våra medlemmar? Framåt!

79%

Har tagit beslut om att bli klimatneutrala

83%

Arbetar aktivt för att minska byggutsläppen

55%

Minskar p-ytan

93%

Skapar lokala kolsänkor

64%

Har ett strukturerat samarbete med näringslivet

Klimatläget är vår årliga sammanställning där vi följer upp hur det går för våra medlemmar i klimatarbetet.

Vi vill visa på allt bra som sker i våra medlemskommuner - och hoppas att det kan leda till handling och inspiration.

Klimatneutral kommun

Vi har tagit beslut om att bli en klimatneutral kommun.

79% (33 kommuner) har tagit beslut om att bli klimatneutrala/positiva inom det geografiska området.

Exempel

Vi har tagit beslut om att bli en klimatneutral kommun.

"Vellinge kommun ska vara klimatpositiv år 2045"

"För att bidra till att nå de globala klimatmålen ska **Karlstad** arbeta för att senast år 2030 inte ha någon negativ påverkan på klimatet"

"Järfälla har tagit beslut om att bli klimatneutral till 2030"

Spetsområdet

Bilfria resor

I vår kommun görs mer än var tredje resa med gång, cykel eller kollektivtrafik.

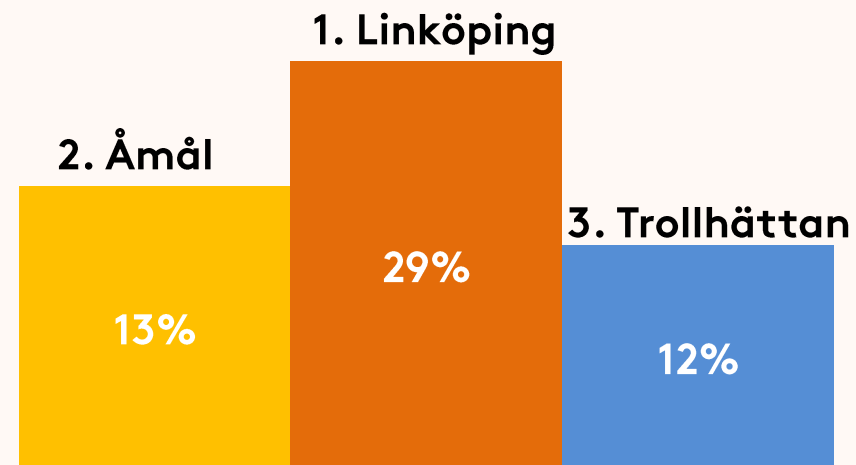
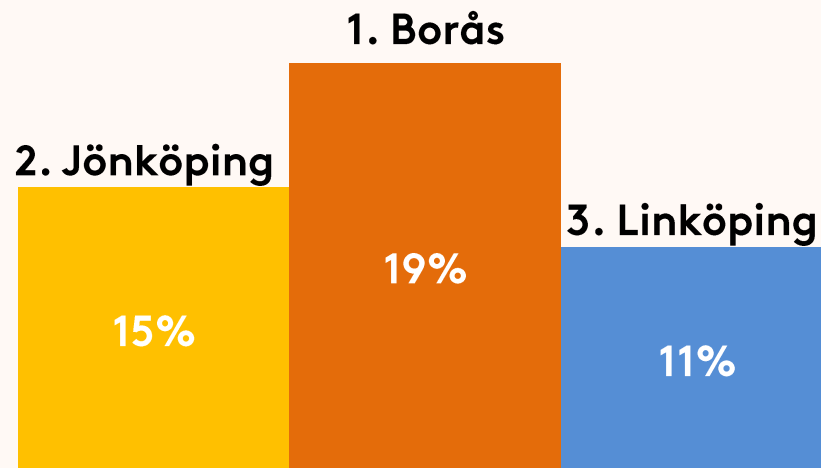
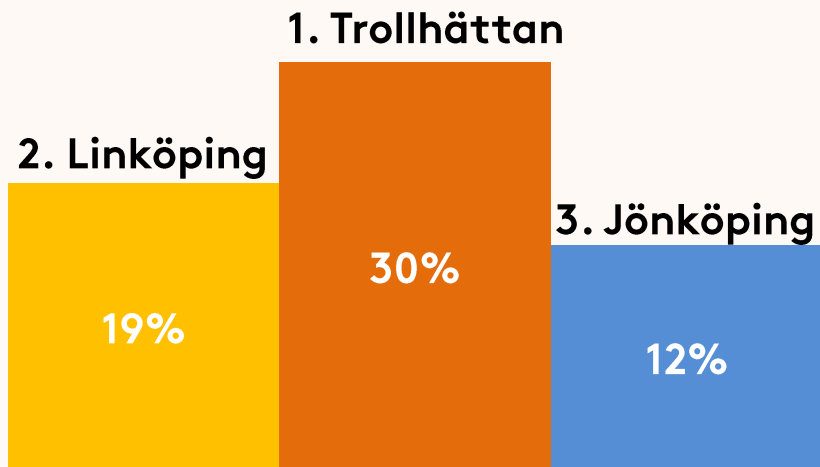
50% (21 kommuner) har genomfört en resvaneundersökning de senaste två åren (2021).

All data är inte tillgänglig ännu då många undersökningar genomförts i år

Topp tre

I vår kommun görs mer än var tredje resa med gång, cykel eller kollektivtrafik.

Byggnation

Vi ställer krav på materialval för att minska klimatpåverkan vid byggnation och renovering.

83% (34 kommuner) arbetar aktivt för att minska klimatpåverkan vid nybyggnation och renoveringar

Detta är en ökning från 78 procent 2022

Exempel

”I Eskilstuna ska all nybyggnation ska uppnå Miljöbyggnad Silver”

”I Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram finns ett delmål om att minska klimatpåverkan från inköp som bl.a. innebär att utsläppen av växthusgaser från ny- och ombyggda byggnader ska minska med minst 50% till år 2025 och minst 90% till år 2030”

Vi ställer krav på materialval för att minska klimatpåverkan vid byggnation och renovering.

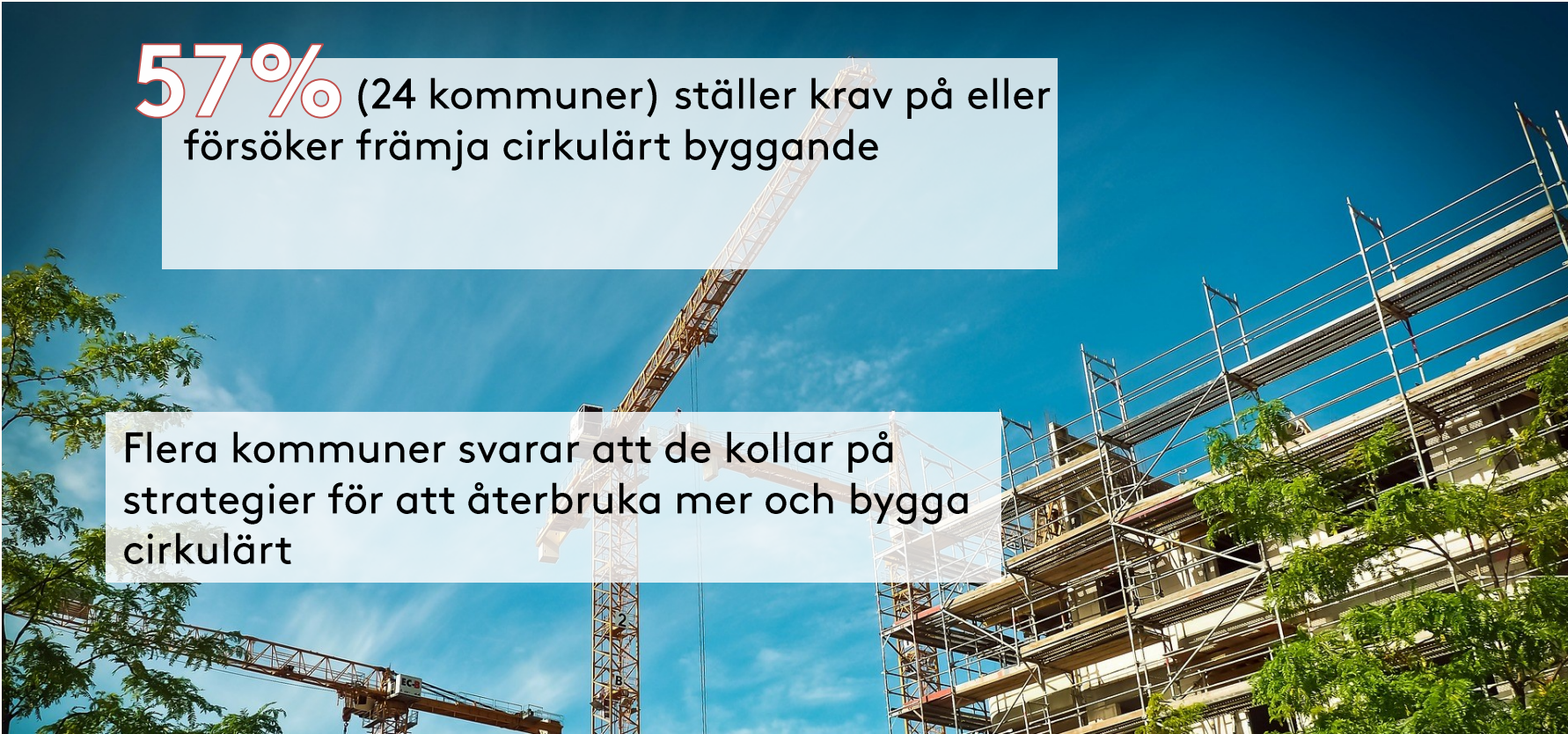
”Olofströms kommun har tillsammans med energisamverkan i Blekinge tagit fram en manual för hållbart byggande. Genom att följa arbetsprocessen i den kan man enkelt ställa krav för att minska klimatpåverkan”

Cirkulär Byggnation

Vi ställer krav på materialval för att minska klimatpåverkan vid byggnation och renovering.

57% (24 kommuner) ställer krav på eller försöker främja cirkulärt byggande

Flera kommuner svarar att de kollar på strategier för att återbruka mer och bygga cirkulärt

Exempel

Vi ställer krav på materialval för att minska klimatpåverkan vid byggnation och renovering.

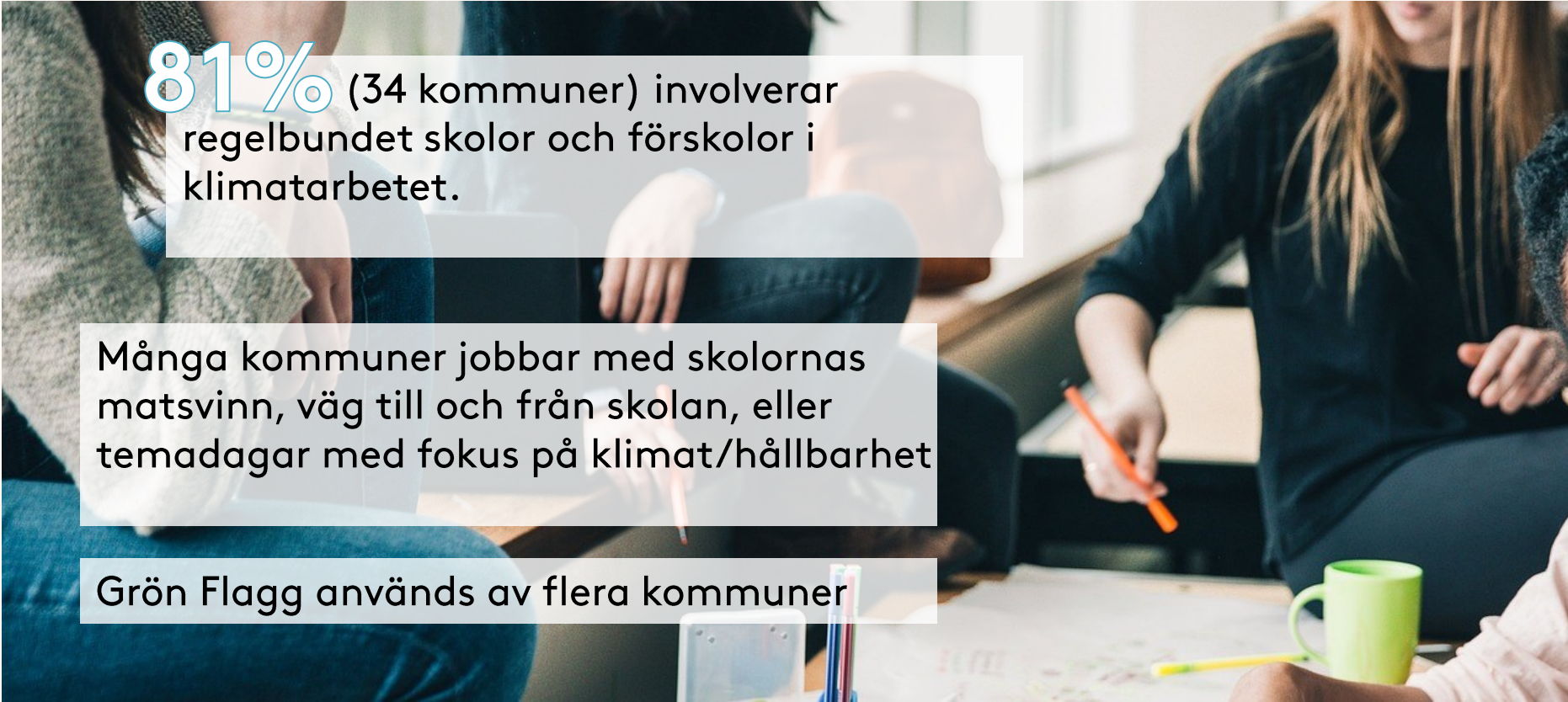
”Karlstad kommun föreskriver att schakt ska ske så att varje materialslag kan hanteras var för sig”

”Stockholm stad har krav på användning av återbrukade byggnadselement/material i kommande etapp i Norra Djurgårdsstaden”

”Uppsala kommun arbetar aktivt för återbruk och åtgärden att ställa krav på att byggavfall lämnas till återbruk finns med i den nya Avfallsplanen”

Skolor

Kommunen involverar regelbundet förskolor och skolor i klimatarbetet

81% (34 kommuner) involverar regelbundet skolor och förskolor i klimatarbetet.

Många kommuner jobbar med skolornas matsvinn, väg till och från skolan, eller temadagar med fokus på klimat/hållbarhet

Grön Flagg används av flera kommuner

Exempel

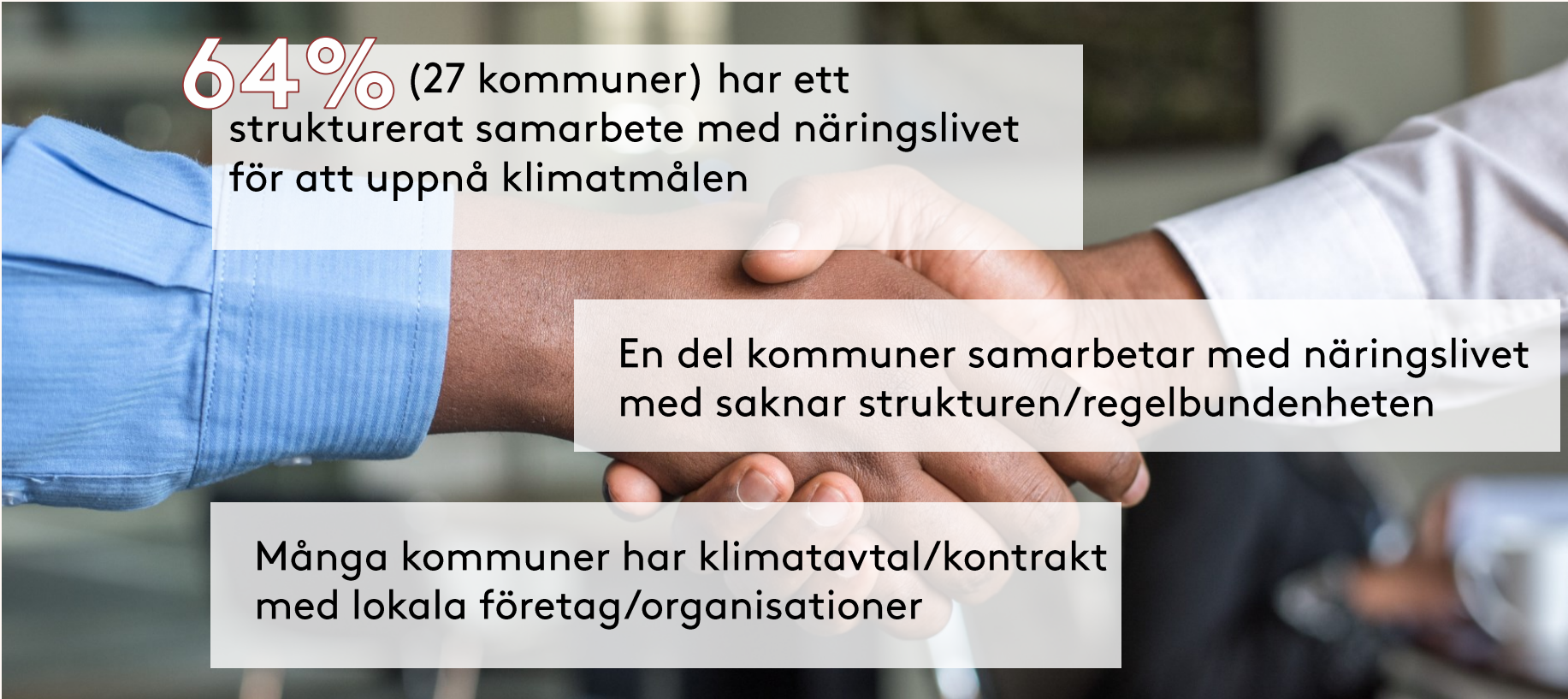
Kommunen involverar regelbundet förskolor och skolor i klimatarbetet

”Under 2024 kommer en tävling om att beskriva/illustrera det ekologiskt hållbara och klimatneutrala samhället att hållas på gymnasieskolor i **Åmåls kommun**”

”**Falköpings kommun** har flera samarbeten med gymnasieskolans olika program kring klimatfrågor, t ex föreläsningar, studiebesök och studenttrainee som hjälper till med klimatprojekt för kommunen. Klimatavtal har slutits mellan gymnasieelever och kommunpersonal om att vi från kommunen regelbundet ska vara närvarande i gymnasiets foajé med klimatinformation och samtal. Klimatprojekt erbjuds för grundskoleklasser. Förskolan bjuds in till vissa aktiviteter, t ex riktade aktiviteter på Bilfria dagen”

Näringsliv

Vi har ett strukturerat samarbete med näringslivet för att uppnå klimatmålen.

64% (27 kommuner) har ett strukturerat samarbete med näringslivet för att uppnå klimatmålen

En del kommuner samarbetar med näringslivet med saknar strukturen/regelbundenheten

Många kommuner har klimatavtal/kontrakt med lokala företag/organisationer

Exempel

Vi har ett strukturerat samarbete med näringslivet för att uppnå klimatmålen.

”Under våren 2022 lanserades **Helsingborgsdeklarationen**, en satsning som innebär att staden tillsammans med aktörer från hela logistikkedjan tar sikte på att Helsingborgsregionen ska bli Europas mest snabbbrörliga och hållbara logistiknav. Drygt 40 aktörer står bakom deklarationen”

”Hållbarhet är ett fokusområde i den nya näringslivsstrategin i **Mora**, som även deltar i ett projekt kring industriell symbios”

”**Järfälla** samverkar med näringslivet inom olika projekt, bland annat CERO som syftar till att minska klimatpåverkan från tjänste- och pendlingsresor. Här deltar 9 av de största arbetsgivarna som finns i kommunen”

Fossilbränslefria fordon

*Våra fordon drivs till största delen
med förnybart bränsle eller el.*

48% (20 kommuner) svarar att deras fordon till största delen (>75%) drivs med förnybart bränsle eller el

En del kommuner hamnar precis under 75%

Exempel

"I Växjö kommun är 78% av personbilar och lätta lastbilar "fossiloberoende", men merparten av alla dieselfordon (tung lastbilar, traktorer, lätta lastbilar och flera personbilar) drivs med HVO. Så ett rimligt antagande är att det är en bit över 90% av fordonen som drivs förnybart eller med el"

"Trollhättan satsade tidigt på biogas med egen tankstation. Nästintill samtliga lätta fordon i kommunen drivs idag av biogas, men på grund av ändrade marknadsförutsättningar och nya lagkrav behöver vi gå mot mer elektrifiering. Vi har en fordonsgrupp som jobbar med frågan"

Våra fordon drivs till största delen med förnybart bränsle eller el.

"Malmö stad har ett långvarigt strategiskt arbete (över tio år) med interna miljöbilstrategier för att öka andelen miljöbilar i fordonsflottan. Likaså årlig uppföljning av bränsleinköp för att säkerställa att "rätt" bränslen tankas/används"

Klimatvänliga kapitalplaceringar

Vi ställer klimatkrav i upphandling av kapitalförvaltningstjänster.

55% (23 kommuner) ställer klimatkrav i upphandling av kapitalförvaltningstjänster

Det är en ökning från 44 procent 2022

Exempel

”I **Örebro kommun**s Placeringspolicy står bland annat: Kommunen gör inga placeringar i företag som ägnar sig åt prospektering, exploatering, utvinning eller produktion av kol, olja, gas, oljesand och annan okonventionell fossil olja”

”I **Lunds kommun** har inga investeringar i fossila bränslen förekommit sedan 2017”

Vi ställer klimatkrav i upphandling av kapitalförvaltningstjänster.

”**Falköpings** kapitalförvaring är fossilfri och etiska och miljömässiga hänsyn tas”

”Finansfunktionen i **Upplands Väsby** har som uppdrag att vid samtliga nya lån alltid eftersträva grön finansiering. Gröna Lån är finansiärens definition för finansiering av ekologiskt hållbara projekt med mål för energivinster och miljöhänsyn i projekten”

Mat och måltider

Vi följer upp klimatpåverkan från livsmedel i vår organisation.

90% (38 kommuner) följer upp klimatpåverkan från livsmedel

Övriga kommuner jobbar mycket med matsvinn men följer inte upp just utsläpp

Exempel

Vi följer upp klimatpåverkan från livsmedel i vår organisation.

”I **Borlänge** följer man upp två gånger årligen genom ordinarie uppföljning. Det redovisas i årsbokslut och delårsbokslut. Det görs bl.a. genom upphandling av ekologisk, närodlad och klimatsmart mat och måltidsplanering. Men också genom metoder för att beräkna och minska måltidernas klimatpåverkan har använts sedan 2020”

”**Nynäshamn** har regelbunden uppföljning av utsläppen av växthusgaser från kommunens livsmedelsinköp. Målet är att utsläppen ska minska till max 1 kg CO₂e per kg livsmedel 2030”

”**Jönköping** följer upp klimatpåverkan i programmet "Matilda". Finns även mål om klimatpåverkan/kg livsmedel som följs upp årligen”

Producera förnybar el

Vi producerar egen förnybar el.

100% (42 kommuner) har produktion
av förnybar el inom kommunen/ägande
på annan plats

40 har solkraft
22 har vindkraft
22 har kraftvärme från biobaserade material
11 har vattenkraft
8 producerar el från biogas

Exempel

Vi producerar egen förnybar el.

”Uppsala har elproduktion från biogasanläggning”

”Olofström producerar el från vattenkraft genom det kommunala kraftbolaget”

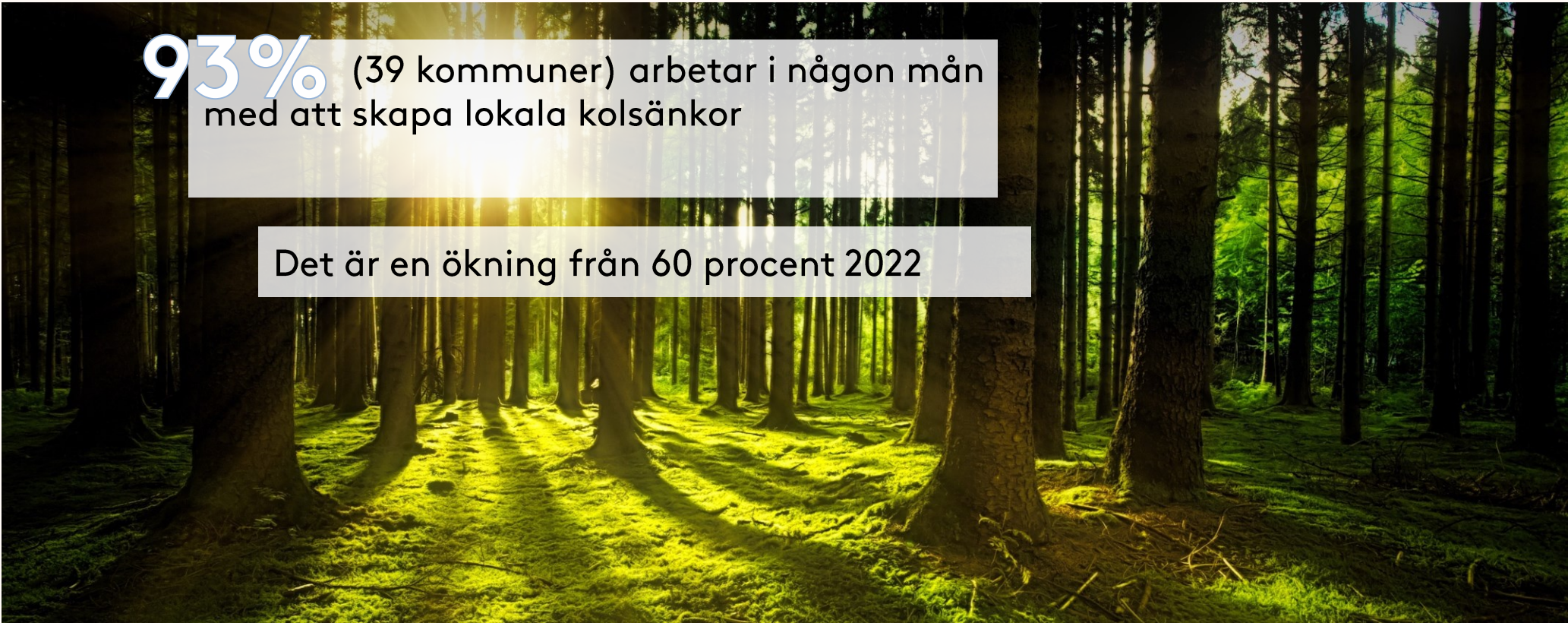
”Växjö har ett vindkraftverk som är monterat på ett bostadshus som producerar 7-8 MWh om året”

”Trollhättan har ett bioeldat kraftvärmeverk”

”Eskilstuna hade ca 4 MW installerad effekt solet 2022”

Kolsänkor

Vi arbetar aktivt för att skapa kolsänkor i vår kommun.

93% (39 kommuner) arbetar i någon mån med att skapa lokala kolsänkor

Det är en ökning från 60 procent 2022

Exempel

Vi arbetar aktivt för att skapa kolsänkor i vår kommun.

"Falköpings kommun har genomfört en inventering av potentiella platser för återvätning av torvmark på kommunal mark"

"I Järfällas nya miljöplan finns ett mål om att öka krontäckningsgraden i stadsmiljön"

"Olofströms våtmarkssamordnare tittar på lämpliga ställen för återvätning"

"I Värmdö kommun har man jobbat med att anlägga ängsmark istället för klippt gräsyta, även främjande för biologisk mångfald, samt genom att bevara skog i den mark som omvandlas till naturreservat"

(Bio)Kolsänkor

Vi arbetar aktivt för att skapa kolsänkor i vår kommun.

55% (23 kommuner) arbetar i någon mån med biokol

Många kommuner har arbetat med biokol i pilotprojekt

Exempel

Vi arbetar aktivt för att skapa kolsänkor i vår kommun.

”Upplands Väsby använder biokol i nästan samtliga nyanläggningsprojekt i samband med trädplanteringar”

”Uppsala kommun använder biokol i anläggning och utreder uppförandet av en egen biokolsanläggning”

”Västerås stad producerar biokol som sedan används i stadens planteringar”

Klimatväxling

Vi har ett internt klimatväxlingssystem för att uppmuntra val av hållbara färdmedel.

40% (17 kommuner) har ett internt klimatväxlingssystem för tjänsteresor.

En del kommuner håller på att införa ett klimatväxlingssystem

Samtidigt håller en del kommuner på att utveckla sitt klimatväxlingssystem

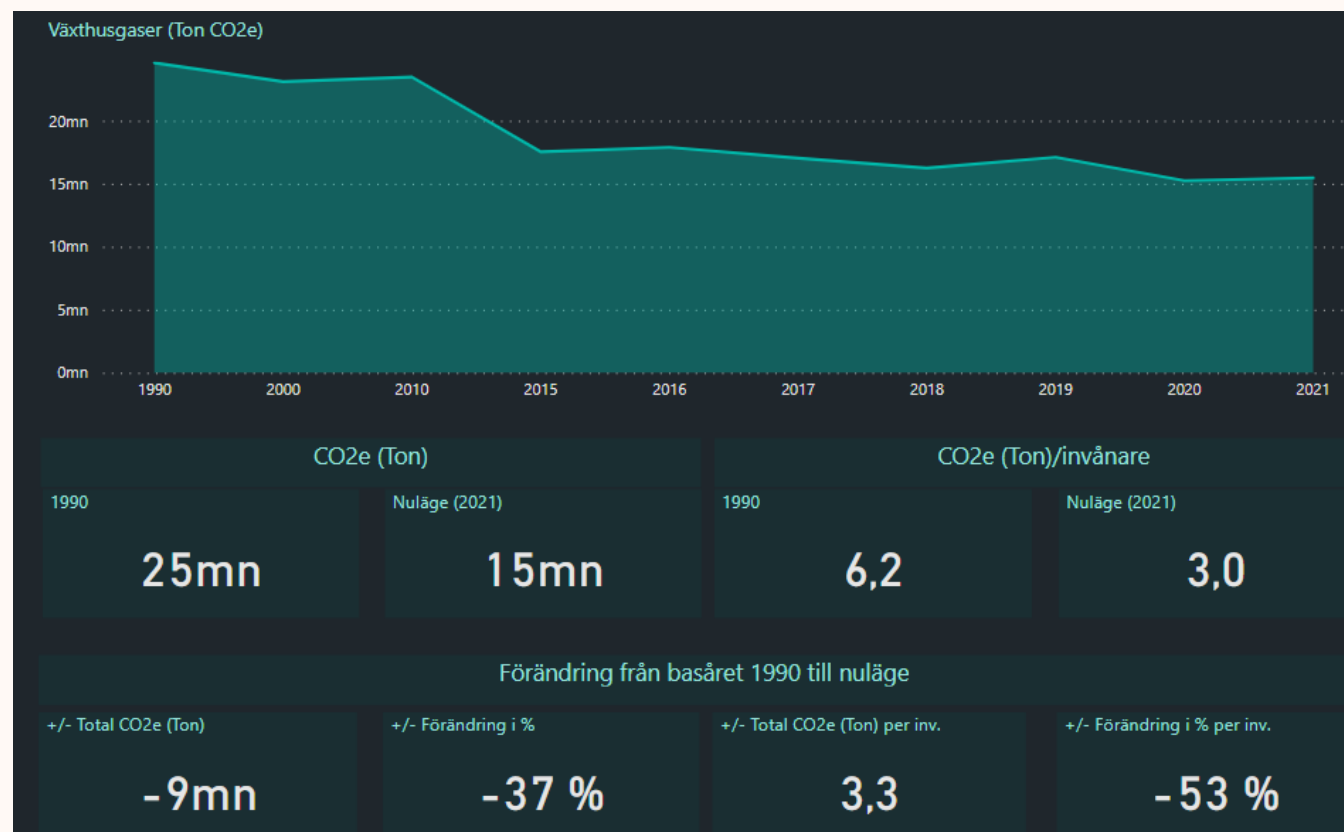
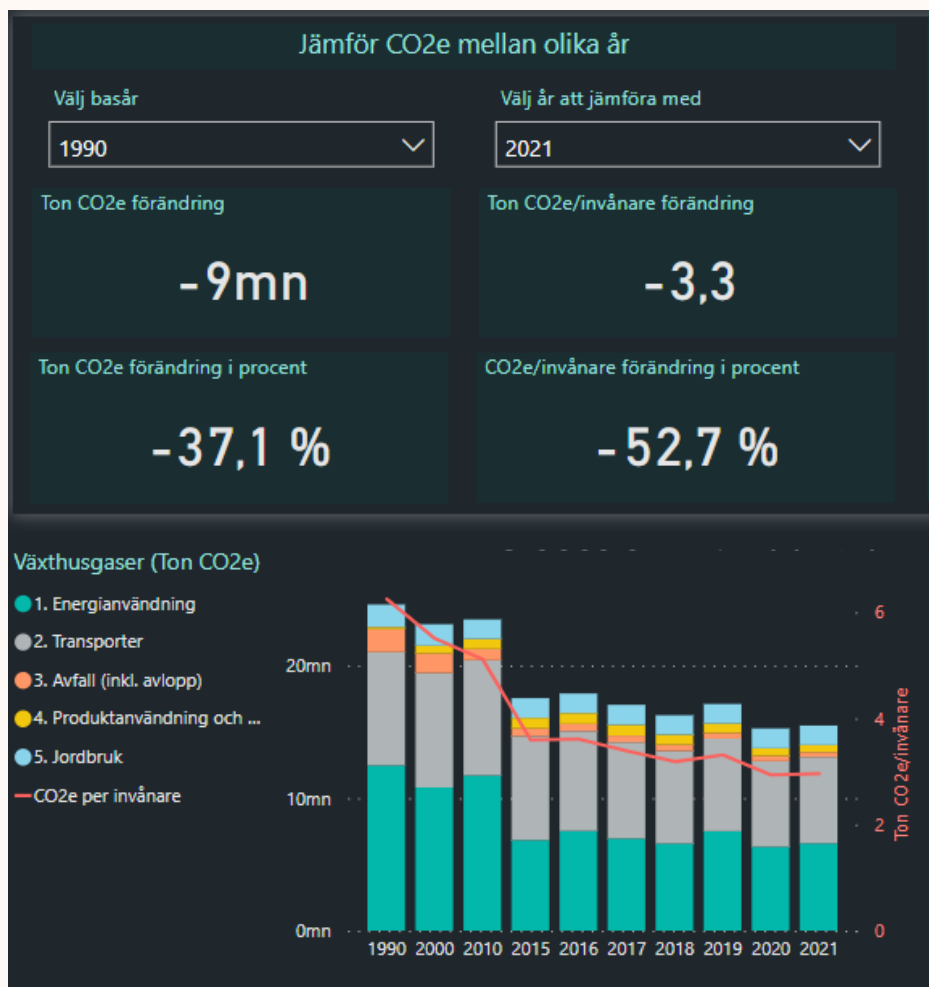
Exempel

Vi har ett internt klimatväxlingssystem för att uppmuntra val av hållbara färdmedel.

”1,5 kronor för varje kg koldioxid från fossila bränslen och flygresor i **Borås** beräknas en gång om året till respektive förvaltning och bolag. Avgiften kan användas internt för klimat- och miljöåtgärder och om så inte sker debiteras avgiften och samlas i en fond för miljöprojekt”

”Systemet i **Uppsala** sköts av kommunen själva och baseras på att en viss straffavgift tas ut när en flygresor har gjorts. Pengarna samlas i en pott som sedan kan användas för klimatfrämjande åtgärder”

Utsläppsminskning

Utsläppsminskning

”CO₂e utsläppen per invånare har minskat med **53%** hos Klimatkommunernas medlemmar sedan 1990. Detta kan jämföras med det nationella snittet på **46%**”

”CO₂e/invånare ligger på **3 ton** bland Klimatkommunernas medlemmar. Detta kan jämföras med det nationella snittet på **4,4 ton CO₂e/invånare***”

Resultat: Utsläppsminskning

Klimatkommunerna använder Sustainable Advantages digitala tjänst för rapportering, visualisering och analys. På vår hemsida visar vi utvecklingen av växthusgasutsläppen för alla Sveriges kommuner respektive medlemmarna, i två interaktiva dashboards.

Tjänsten bygger på nationella öppna data för växthusgaser och energi. Datan sammanställs enligt internationella standarder för jämförbarhet mellan kommunerna.

Trendspaningar

Fossilfria arbetsmaskiner

*Vi har fossilbränslefria arbetsmaskiner
som drivs med förnybart bränsle/el*

90% (38 kommuner) arbetar i någon
mån med arbetsmaskiner som drivs med
förnybart bränsle/el

Exempel

Vi har fossilbränslefria arbetsmaskiner som drivs med förnybart bränsle/el

"Helsingborg stad har inte så många egna arbetsmaskiner, men jobbar med krav i upphandling och på att fasa ut fossilt drivmedel från de arbetsmaskiner vi äger. Kommunen har mål om fossilbränslefria arbetsmaskiner till 2024 (både egna och entreprenörers.)"

"Transporter som upphandlas av Järfälla kommun med bolag ska drivas av förnybar energi till 80 procent 2025 och 95 procent senast 2030"

Parkeringsyta

Vi genomför åtgärder för att minska parkeringsytan i kommunen

55% (23 kommuner) genomför åtgärder för att minska parkeringsytan i kommunen

Exempel

Vi genomför åtgärder för att minska parkeringsytan i kommunen

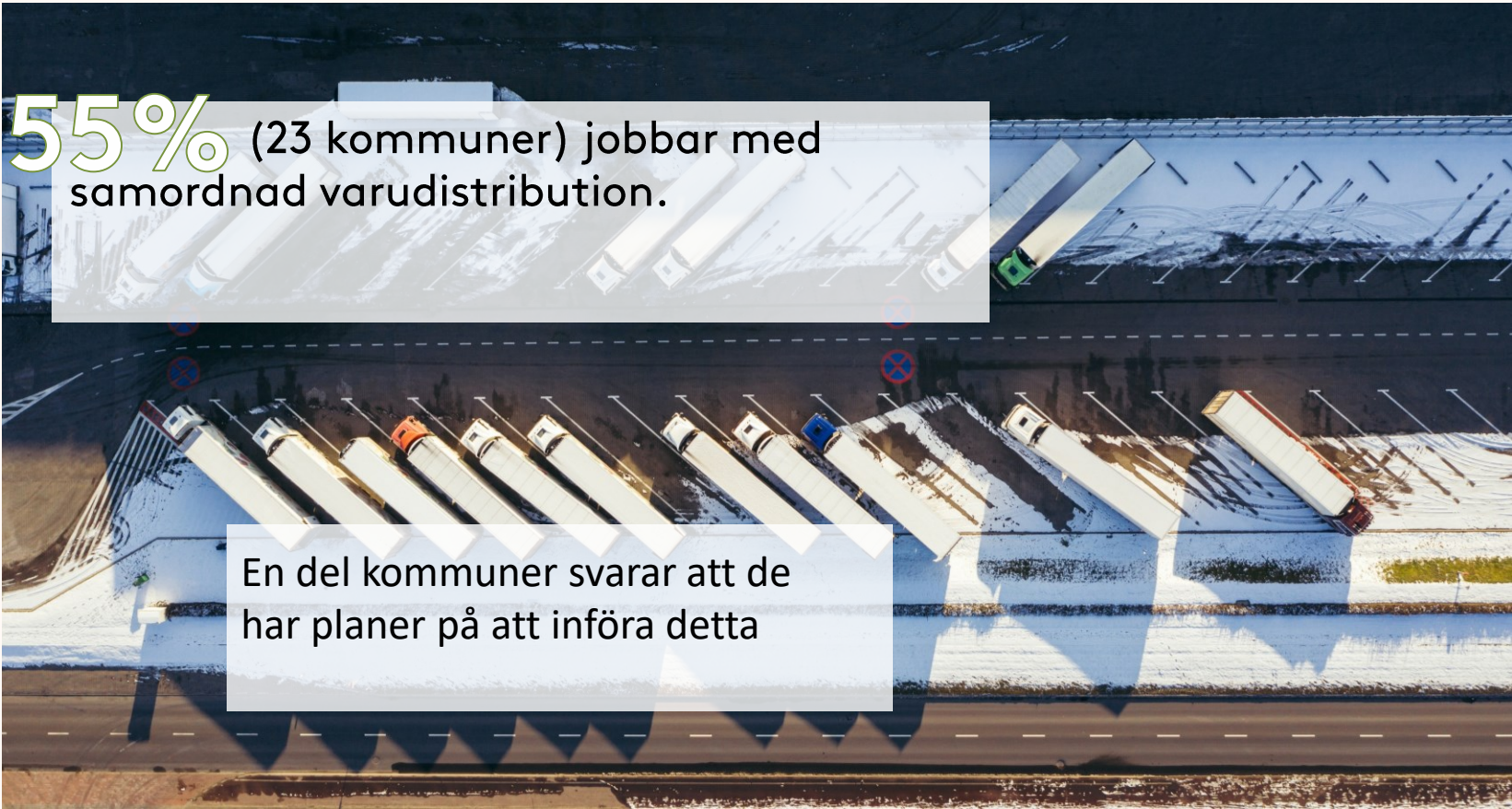
”Under 2023-2025 pågår ett ombyggnationsprojekt för att utveckla **Falköpings** stadskärna. Stora torget kommer bli gågata, det vill säga bilfritt, för att möjliggöra för nya mötesplatser och sittytor.”

”**Sollentuna** minskar p-ytan i kommunen genom riktlinjer i parkeringsplanen samt genom att tidigare handelsplatser med stora p-ytor byggs bort”

”Framkomlighetsstrategin i **Stockholm** bygger på att ta bort gatuparkeringar och använda gator till cykel, buss, gatuserveringar mm.”

Samordnad varudistribution

Vi har samordnad varudistribution

55% (23 kommuner) jobbar med samordnad varudistribution.

En del kommuner svarar att de har planer på att införa detta

Exempel

Vi har samordnad varudistribution

“**Sandviken** har en av Sveriges bästa varudistributioner, som sker med kommunens egna biogasdrivna transportfordon”

“Arbete pågår med upphandling av samordnad varudistribution i **Värmdö kommun**”

“**Södertälje** har färre leveranser genom samordning”

Energilagring

Vi arbetar med energilagring

38% (16 kommuner) arbetar med energilagring i någon mån

De flesta fall är fortfarande i pilotfas

Många kommuner svarar att de utreder frågan

Exempel

Vi arbetar med energilagring

"Malmö Stad har planer för energilagring för det egna fastighetsbeståndet"

"Skellefteå har pilotprojekt som rör energilagring"

"Försök pågår av några av Stockholm stads bolag. Planering sker för att framöver kunna omfatta en hel stadsdel"

Medborgarråd

Vi involverar medborgare i klimatfrågan

24% (10 kommuner) har eller ska införa ett medborgarråd för klimatfrågor.

Exempel

Vi involverar medborgare i klimatfrågan

”2023 startades ett Elevborgarråd för klimatet i **Karlstad kommun** där alla barn och elever från förskola till årskurs 9 bjöds in att lämna in förslag på hur Karlstads kan bli mer klimat- och miljösmart, för att visa att ungas oro tas på allvar och stärka ungas demokratiska rättighet att vara med och påverka, behöver arbetet med förslagen och även arbetssättet att utvecklas kommande år”

”**Tyresö kommun** ordnar ett klimatråd för högstadiel elever en gång om året”

”**Malmö stad** har ett grönt ungdomsråd”

Delningsekonomi

Vi möjliggör för en delningsekonomi

A woman with short blonde hair, wearing glasses and a black and white striped shirt, is smiling as she works on a bicycle in a workshop. She is focused on the front wheel area. The background shows a workshop environment with various tools and equipment.

62% (26 kommuner) tillhandahåller platser eller tjänster för delningsekonomi

Många kommuner driver fritidsbanken och har även "Smarta kartan"

Exempel

Vi möjliggör för en delningsekonomi

”Uppland Väsby kommunala bostadsbolag erbjuder hyresgästerna en bilpool bestående av 100 % elbilar. Kommunen har även ett aktivt samarbete med Fritidsbanken och Cykelköket”

”I Solna stad finns Returpunkten. Där finns både materialåtervinning, prylar bortskänkes och verkstad med handledare för reparationer och att skapa nytt av gammalt”

”Simrishamn har ett konceptboende, Cypressen i Hammenhög, där delningsekonomi främjas genom att gemensamma utrymmen tillhandahålles i fastigheten till hyresgäster såsom kök/vardagsrum/odlingslotter/bibliotek mm...”

Fokus: cykel

Vi främjar cyklandet i vår kommun

95% (40 kommuner) placerar
cykelparkeringar och cykelpumpar vid
strategiska lägen

90% (38 kommuner) arbetar med
säkrare cykel- och gångvägar kring skolor

71% (31 kommuner) har så kallade
"snabba cykelstråk"/"supercykelvägar"

Fokus: cykel

Vi främjar cyklandet i vår kommun

A photograph of a person riding a bicycle on a city street. The person is wearing a red jacket and a black backpack. The bicycle is white with a black basket. The street is paved with cobblestones and has a white arrow pointing forward. A silver car is parked on the right side of the street. The background shows a building and a utility pole.

69% (29 kommuner) erbjuder sina medarbetare förmåncyklar

64% (27 kommuner) har kampanjer för att få fler barn och föräldrar att gå och cykla till skolan

24% (10 kommuner) erbjuder låncyklar till allmänheten

Söker du fler exempel?

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

Klimatkommunernas 13 uppgifter

En guide för kommuner i klimatomställningen

Vårt inspirations- och kunskapsmaterial [Klimatkommunernas 13 uppgifter](#) är fullt med goda exempel från våra medlemskommuner.

Vi vill hjälpa kommunpolitiker och tjänstepersoner som har en drivande roll i den lokala omställningen att hitta samsyn om hur omställningen kan se ut lokalt, vilka fördelar den kan föra med sig för hälsan hos medborgarna, det lokala näringslivet, trivseln och mer därtill.

Vi hoppas du ska hitta något i materialet som inspirerar dig och din kommun!

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

kansliet@klimatkommunerna.se

www.klimatkommunerna.se